जलन्धरः-पुरन्धरः-श्रुतन्धरः-वसुन्धरा, [1]धनुर्धरा, [2]महीध्रः[A], [3]कर्णधारः, [4]आधारः, [5]धारा, [6]धारयः[B], [7]धारयन्, [8]धुरन्धरः, धर्मः; इमानि रूपाणि अधिकान्यत्रेति विशेषः। अस्य धातोः उभयपदित्वात् शतरि—धरन्-न्ती, धरिष्यन्-न्ती-ती, इति विशेषः।

(918) "धृष प्रसहने" (X-चुरादिः-1851. सक. सेट्. उभ.)

आधृषीयः।

'अप्रसहने' इति क्षीरस्वामी। आदित् इति **शाकटायनः**। 'एषु पश बन्धने इति **केचित्** पठन्ति। तदुक्तं मैत्रेयेण–'पश बन्धने' इत्यत्र 'पश बन्धने' इति युजादौ इति' **मा. धा. वृत्तौ**।

'धृषेः प्रसहने यो स्तां धर्षयेद् धर्षतीत्युभे॥' (श्लो. 181) इति देवः। धर्षकः-र्षिका, दिधर्षयिषकः-षिका, धर्षकः-र्षिका, दिधर्षिषकः-षिका, दरीधृषकः-षिका; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिकचृषधातुवत् (554) ज्ञेयानि। 'धृषा' इति **शाकटायनपक्षे**—धृष्टम्-धृष्टः-धृष्टवान्, इति निष्ठायां विशेषः। कर्मणि क्तप्रत्यये धर्षितः[C] इति भवति।

---

1. **धनुर्धरा** इत्यत्रापि खजेव। अजन्तत्वाभावात् मुमागमो न।
2. महीं धरतीति **महीध्रः**=पर्वतः। एवं **क्रुध्रः** इत्यपि। 'कप्रकरणे मूलविभुजादिभ्य उपसंख्यानम्' (वा. 3-2-5)इति कप्रत्यये पृषोदरादित्वात् उपधालोपे साधुः।
3. 'कर्मण्यण्' (3-2-1) इत्यणि रूपम्। एवं **सूत्रधारः** इत्यादिष्वप्यण्।
4. '°अवहाराधारावायानामुपसंख्यानम्' (वा. 3-3-122) इति संज्ञायां घापवादो घञ्।
5. '**धारा** प्रपाते' (ग. सू. 3-3-103) इति भिदादिपाठादङ्। 'ऋदृशोऽङि—' (7-4-16) इति गुणः। निपातनाद् दीर्घः। अन्यत्र **धृतिः** इत्येव।
6. 'अनुपसर्गाल्लिम्पविन्दधारिपारि—'(3-1-138) इत्यादिना ण्यन्तादस्मात् शप्रत्ययः। गुणायादेशौ। कर्तरि प्रत्ययोऽयम्।
7. ण्यन्तादस्मात्, '**इङ्धार्योः** शत्रकृच्छ्रिणि' (3-2-130) इति शता। '**धारयन्** पारायणम्' इत्यत्र क्लेशं विना धारणस्य द्योतनात् शता। कृच्छ्रार्थे तु **धारयमाणः** इति शानजेव।
8. धुरं धरतीत्यर्थे संज्ञात्वाभावेऽपि बाहुलकात् खचि, 'वाचंयमपुरन्दरौ च' (6-3-69) इत्यत्र चकारात् अमागमः इति **प्र.सर्वस्वे**।

A. 'यियासतस्तस्य **महीध्र**रन्ध्रभिदापटीयान् पटहप्रणादः।' शि. व. 3. 24.

B. 'सुखजातः सुरापीतो नृजग्धो माल्य**धारयः**।' भ. का. 5.38.

C. 'स्त्रियश्चोत्कण्ठन्त्यो ददृशुरजितं मृष्टतनवः नृपस्त्वेतन्नामर्षत रिपुजना**धर्षित**बलः॥' धा. का. 3. 52.